

پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران



کاستی‌های بازارهای مالی ایران و ثبات قیمتی: تحلیل نقش بسترهای عملیاتی و سازوکارهای انتقال پولی

علی بهادر

MBRI -PN-94023

بهمن ۱۳۹۴

یادداشت سیاستی

www.mbri.ac.ir



پژوهشکده پولی و بانکی
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰

کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir

- دیدگاه و نظرات ارائه شده در این مقاله متعلق به نویسندگان بوده و لزوماً نظر پژوهشکده پولی و بانکی را منعکس نمی کند.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به پژوهشکده پولی و بانکی می باشد، لیکن استفاده از نتایج این مقاله با ذکر منبع بلامانع است.



کاستی‌های بازارهای مالی ایران و ثبات قیمتی: تحلیل نقش بسترهای عملیاتی و سازوکارهای انتقال پولی^۱

علی بهادر^۲

چکیده

این یادداشت بازارهای مالی ایران را از دیدگاه سیاست‌گذاری پولی تحلیل می‌کند. در یادداشت حاضر بازارهای مالی از این جهت بررسی می‌شود که بستر عملیات پولی بانک مرکزی و مهیاکننده‌ی سازوکار انتقال پولی است. این تحلیل عنوان می‌کند عدم دسترسی به اطلاعات دقیق بازارهای مالی امکان شناسایی دقیق آثار متغیرهای مختلف و دستیابی به نتایج متقن را فراهم نمی‌کند، اما بنا بر شواهدی بازارهای مالی در ایران (اعم از بازارهای بین‌بانکی، تسهیلات بانکی، و ارز) با کاستی‌هایی مواجه است و این شواهد این فرضیه را تقویت می‌کند که این بازارهای مالی بستر عملیاتی و سازوکارهای انتقال پولی مناسبی (دست‌کم در مقایسه با کشورهای توسعه‌یافته) برای سیاست‌گذار پولی فراهم نمی‌کند. تحلیل‌های این یادداشت جایگاه و اهمیت توجه به توسعه و رفع شکست‌ها در بازارهای مالی را جزئی از برنامه‌ی جامع دستیابی به نرخ تورم پایدار تک‌رقمی معرفی می‌کند. این یادداشت تا حدود ممکن موانع موجود در بازارها را با جزئیات تحلیل می‌کند و برخی زیرمجموعه‌های اصلاحات بازارهای مالی در ایران را به‌خوبی روشن می‌سازد.

^۱ این یادداشت برگرفته از مقاله‌ی کاری زیر است:

بهادر، ع. (۱۳۹۴). ساختارهای لازم برای سیاست‌گذاری پولی در ایران: تحلیل نقش بسترهای عملیاتی و سازوکارهای انتقال پولی (مقاله‌ی کاری). تهران: پژوهشکده‌ی پولی و بانکی.

^۲ پژوهشگر گروه مدل‌سازی پژوهشکده‌ی پولی و بانکی و دانشجوی دکتری اقتصاد پولی و مالی دانشگاه تربیت مدرس. آدرس ایمیل:

a.bahador@mbri.ac.ir



■ مقدمه

این یادداشت به تحلیل کاستی‌های بازارهای مالی ایران می‌پردازد و بازارهای مالی را از این جهت بررسی می‌کند که بستر عملیات پولی بانک مرکزی و مهیاکننده‌ی سازوکار انتقال پولی^۱ است. می‌توان از این فرضیه دفاع کرد که بازارهای مالی ایران در این دو زمینه با کاستی‌هایی مواجه است که عملکرد سیاست‌گذار پولی را در مسیر تحقق ثبات قیمتی متأثر می‌کند.

در ادامه ابتدا، منظور از بسترهای عملیاتی تشریح می‌شود و سپس، کاستی‌های بازارهای مالی برای سیاست‌گذار پولی در حوزه‌ی بسترهای عملیاتی از سه دیدگاه تحلیل می‌گردد. بخش بعدی یادداشت سازوکار انتقال پولی مرسوم (نرخ سود و نرخ ارز) را در اقتصاد ایران تحلیل می‌کند. بخش نهایی این گزارش نیز مباحث مطرح‌شده را جمع‌بندی و بر ضرورت اصلاحاتی در این بازارها تأکید می‌کند.

■ بسترهای عملیاتی

در این یادداشت، منظور از بسترهای عملیاتی سیاست پولی بخشی از بازارهای مالی (بازار بین‌بانکی و بازار اوراق) است که میز عملیاتی بانک مرکزی عملیات پولی خود را بر اساس هدف‌گذاری یا خرید و فروش اوراق در آنها (در قالب عملیات بازار باز) انجام می‌دهد.

دقت در مراحل اجرایی عملیات بازار باز نشان می‌دهد در صورتی که بانک مرکزی ایران این عملیات را مبنای تأمین نقدینگی خود قرار دهد با دشواری‌هایی در بازارهای مالی مواجه می‌شود. این دشواری‌ها دست‌کم در سه جنبه بروز می‌یابد که عبارت است از: توسعه‌نیافتگی بازار بین‌بانکی و بازارهای مالی، و در دسترس نبودن اوراق مبنای مناسب^۲ برای اجرای عملیات بازار باز.

توسعه‌نیافتگی بازار بین‌بانکی در ایران ناشی از عوامل متعددی است. امروزه، مهم‌ترین ابزارهای بازار بین‌بانکی ریپو^۳ و قرض‌دهی مستقیم (تودیع سپرده) است. در ایران، ابزار ریپو غیرشرعی شناخته شده است و سپرده‌گذاری بدون وثیقه‌گیری انجام می‌شود؛ درحالی‌که اخذ وثیقه‌های نقدشونده نقش مهمی در توسعه‌ی این بازار دارد. علاوه بر نبود دسترسی به ابزار کارا در این بازار، برخی رفتارهای تبعیضی بین بانک‌ها در دسترسی به پنجره‌ی تنزیل^۴، احتمال مشاهده‌ی تمرکز بازار و تفکیک وجوه بانک‌های بزرگ و کوچک (دولتی و غیردولتی)، محدودشدن دخالت بانک مرکزی به اعلام نرخ انضباطی (۳۵ درصد) از دیگر کاستی‌های بازار بین‌بانکی و دلیل عدم توسعه‌ی این بازار است.

در ایران، بازار اوراق بهادار نیز توان پشتیبانی از عملیات پولی بانک مرکزی را ندارد. برای نمونه با تمرکز بر مؤلفه‌ی نقدشوندگی بازار برای پشتیبانی از انعطاف لازم در عملیات بازار باز، مشاهده می‌شود در عمل، هیچ بازاری در ایران ظرفیت پشتیبانی از عملیات

¹ monetary transmission mechanism

^۲ این اوراق در سایر کشورها، به‌ویژه در وضعیت عادی اقتصاد، عمدتاً اوراق قرضه‌ی دولتی یا معاملات با تعهد بازخرید (ریپو) است که ریسک نقدینگی و ریسک اعتباری کمی دارد.

^۳ repo

^۴ discount window



پولی مورد نیاز بانک مرکزی را ندارد؛ درحالی که بانک های مرکزی دنیا عملیات پولی خود را در بازارهایی با نقدشوندگی زیاد انجام می دهد. برای مثال، دخالت فدرال رزرو در بازار اوراق کوتاه مدت خزانه^۱ در فصل دوم سال ۲۰۱۳ کمتر از ۱/۵ درصد ارزش مبادلات بازار بوده است.

علاوه بر توسعه نیافتگی بازار بین بانکی و بازارهای اوراق بهادار در ایران، بانک مرکزی در جنبه ی سوم با عدم دسترسی به اوراق مناسب برای انجام عملیات پولی مواجه است. در ایران از دهه ی ۱۳۸۰ - به ویژه در سال های اخیر - بانک مرکزی برای کنترل نقدینگی و پایه ی پولی از فروش اوراق مشارکت بانک مرکزی استفاده کرده است. این اوراق دارای اشکالات فقهی، اقتصادی، و قانونی است. برخی از این اشکالات عبارت است از مشخص نبودن موضوع مشارکت، واقعی نبودن سود پرداختی، ناسازگاری با قانون انتشار اوراق مشارکت و قانون برنامه ی پنجم توسعه، عدم امکان حبس پول در عقد مشارکت، هزینه ی سنگین انتشار اوراق و تحمیل ضرر به ترانزنامه ی بانک مرکزی، عدم توانایی در کاهش نقدینگی اقتصاد (جانشینی نزدیک با انواع پول)، و ...^۲ متأسفانه در حال حاضر، ابزار عملیاتی مناسب یا نسبتاً مناسب دیگری نیز برای مدیریت نقدینگی در اقتصاد ایران موجود نیست.

■ سازوکار انتقال پولی

سازوکارهای انتقال پولی مؤثر یکی از مهم ترین ارکان لازم برای حفظ ثبات قیمتی است. سازوکارهای انتقال پولی مسیرهایی است که بانک مرکزی از طریق آنها تقاضای کل را مدیریت می کند. برخی سازوکارهای انتقال سیاست پولی عبارت است از سازوکار نرخ سود، نرخ ارز، دارایی، مسیر گسترده ی اعتبار^۳ یا مسیر ترانزنامه^۴، مسیر محدود اعتبار^۵ یا مسیر وام دهی بانک^۶، کفایت سرمایه، ریسک پذیری^۷ و انتظارات.

تاکنون، سازوکارهای مختلفی برای اثرگذاری سیاست پولی در اقتصاد پولی مطرح شده است، اما الگوهای اقتصادی (کینزی جدید) طراحی شده بر مبنای رفتار سیاست گذاران پولی و به ویژه هدف گذاران تورم - دست کم تا پیش از بحران ۲۰۰۸ - دو سازوکار عمده (یعنی نرخ سود و نرخ ارز) را مهم ترین مسیر مدیریت تقاضای کل می داند و در عمل نیز، این سازوکارها مبنای عملکرد بسیاری از بانک های مرکزی است.

در ایران، عواملی مانع از فعالیت این سازوکارها می شود. عدم دسترسی به اعتبار برای بسیاری از خانوارها اثرگذاری نرخ سود در

^۱ treasury bills

^۲ برای جزئیات بیشتر، نگاه کنید به:

میشی، ح. (۱۳۹۴). طراحی مدل های عملیاتی اوراق بهادار (صکوک) منطبق با فقه امامیه جهت انجام عملیات بازار باز در نظام بانکی کشور: چارچوبی نوین برای سیاست گذاری پولی اسلامی (پایان نامه ی منتشر نشده ی دکتری). دانشگاه امام صادق (ع)، تهران.

^۳ broad credit channel

^۴ balance-sheet channel

^۵ narrow credit channel

^۶ bank lending channel

^۷ risk taking channel



تصمیمات خانوارها را محدود می‌کند. بر اساس یافته‌های ادبیات اقتصادی، جیره‌بندی اعتبار نیز از مواردی است که موجب می‌شود نرخ سود در واکنش به شرایط قرارداد تسهیلات (و نه لزوماً نرخ‌های سیاستی مد نظر بانک مرکزی) تعیین شود. علاوه بر این در بررسی‌های کلان شبکه‌ی بانکی، می‌توان شواهدی بر عدم تمرکز این بازار بانکی ارائه کرد، اما نگاهی به تمرکز بازارهای تسهیلات در بخش‌های مختلف، تمرکز و قدرت انحصاری در شبکه‌ی بانکی ایران را نشان می‌دهد. این قدرت انحصاری (در کنار شواهدی از امکان تبانی در کل شبکه‌ی بانکی) به معنای امکان تأثیرناپذیری نرخ‌های سود از نرخ‌های سیاستی است. بررسی بازارهای مالی کشورهای توسعه‌یافته نشان می‌دهد لازمی فعال بودن سازوکار نرخ بهره وجود آربیتراژهای مختلف در بازارهای مالی است که باعث انتشار اثر تغییرات نرخ سیاستی در اقتصاد می‌شود. برای مثال، وجود بازار اوراق نقدشونده - که سبب دارایی بانک مرکزی، بانک‌ها، بنگاه‌ها، و خانوارها را به هم پیوند می‌دهد - از ملزومات این آربیتراژهاست.

نرخ ارز دیگر سازوکار مورد تأکید بین بانک‌های مرکزی است. پذیرش انعطاف نرخ ارز لازمی اثرگذاری سیاست پولی از مسیر نرخ ارز است. علاوه بر این، دقت در تبیین مرسوم از نحوه‌ی اثرگذاری سازوکار ارزی نشان می‌دهد سازوکار نرخ ارز زمانی فعال است که جریان سرمایه (با رابطه‌ی نرخ سود پوشش داده‌نشده^۱) نوسانات نرخ ارز را به نوسانات نرخ‌های سیاستی پیوند دهد.

این در حالی است که جریان سرمایه در ایران آزاد نیست^۲ و بر مبنای تجربه‌ی کشورهای دیگر در کوتاه‌مدت نیز - بدون فراهم کردن شرایط نهادی لازم - آزادسازی جریان سرمایه اکیداً توصیه نمی‌شود. همچنین، اثرگذاری مسیر نرخ ارز منوط به جانشینی نسبتاً زیاد کالاهای وارداتی با کالاهای تولید داخلی است.

■ جمع‌بندی و توصیه‌های سیاستی

این یادداشت وضعیت بازارهای مالی ایران را از دیدگاه سیاست پولی بررسی کرد و بر مهیا کردن سازوکار انتقال پولی توسط بازارهای مالی تمرکز داشت. شناسایی دقیق ابعاد کاستی‌های بازارهای مالی نیازمند درد سترس بودن اطلاعات دقیق از بازارهای مالی است و بدون این اطلاعات نمی‌توان در مورد کاستی‌های این بازارها قضاوت قطعی کرد. مجموعه‌ی مباحث مطرح‌شده نشان می‌دهد در اقتصاد ایران سازوکارهای انتقال مرسوم سیاست پولی (دست‌کم نسبت به کشورهای توسعه‌یافته) چندان مؤثر و کارا نیست و ممکن است سیاست‌گذار پولی در کوتاه‌مدت نتواند برای کنترل تقاضای کل بر این سازوکارها تأکید کند. علاوه بر این، به نظر می‌رسد ساختار بازارهای اعتبار در ایران به نحوی است که سازوکارهای انتقال مرسوم سیاست پولی را تضعیف می‌کند و پیش‌بینی می‌شود هزینه‌های رفاهی - اجتماعی کاهش نرخ تورم را افزایش دهد. بنابراین، رفع انحصارات، اصلاح شکست‌های بازار اعتبار، افزایش

^۱ uncovered interest parity (UIP)

^۲ باید توجه داشت جریان سرمایه در ایران به طور کامل محدود نیست. برای مثال در دوره‌های زیادی، حداقل افراد ایرانی امکان افتتاح حساب در داخل ایران (دریافت سود اسمی از شبکه‌ی بانکی ایران) و انتقال پول به خارج از کشور را از طریق حواله‌های ارزی دارند. علاوه بر این، شدت و ضعف اثرگذاری نرخ بهره در نرخ ارز در دوره‌های مختلف (بسته به قوانین مربوط به قاچاق ارز و بخش‌نامه‌های ارزی بانک مرکزی) متفاوت است. در دوران‌های کمبود ارز (برای مثال تکرانه‌ی منفی قیمت ارز و تحریم‌های بین‌المللی) که محدودیت‌های خروج ارز در کشور تشدید می‌شود، پیش‌بینی این است که اثرگذاری سازوکار ارزی نیز محدودتر گردد.



دسترسی به اعتبار برای خانوارها و بنگاه‌ها، و ایجاد بازار اوراق نقدشونده (و نه فقط انتشار اوراق) باید در برنامه‌ی جامع اصلاحات نهادی و ساختاری لحاظ شود. ایجاد امکان نوسان بیشتر اما کنترل‌شده‌ی نرخ ارز (بدون اثر مخرب در تولید) از دیگر الزامات این اصلاحات است.

آزادی جریان سرمایه برای فعال شدن سازوکار انتقال نرخ ارز نیازمند دقت بسیار و مهیا شدن ساختارهایی در افق بلندمدت است، زیرا تجربه‌ی کشورهای شرق آسیا، آمریکای لاتین، روسیه، و ترکیه نشان می‌دهد آزادسازی سرمایه بدون داشتن زیرساخت‌های نهادی و ساختاری، مدیریت صحیح جریان‌ات سرمایه، و فرایند آزادسازی آن می‌تواند آثار به شدت مخربی در اقتصاد داشته باشد. بنابراین، توصیه‌ی این یادداشت تقدم اصلاح نواقص و شکست‌های بازار اعتبار بر آزادی جریان سرمایه است.

این شواهد همچنین می‌تواند به این معنا باشد که بانک مرکزی در دوران حرکت به سوی نرخ تورم تک‌رقمی و تلاش برای تقویت سازوکارهای مرسوم باید بر هدف‌گذاری متغیرهای دیگری همچون متغیرهای مقداری (پایه‌ی پولی، نقدینگی، حجم اعتبارات، و ...) در کنار متغیرهای قیمتی (نرخ ارز و نرخ سود) و لنگر تورم تأکید کند.

بر این مبنای، اصلاح شکست‌های بازارها، رفع انحصارات، و نیز دنبال‌کردن سیاست‌ها و اصلاحات توسعه‌ی بازارهای مالی باید جزء تفکیک‌نشده‌ی برنامه‌های اصلاحی برای دستیابی به نرخ تورم پایدار تک‌رقمی باشد.



فهرست گزارش‌های پژوهشی

عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
۱۳۹۴		
کلان‌نگاری بانکداری سایه‌ای در ایران	MBRI-PN-94022	محمد ارباب‌افضلی، مهشید شاهچرا، ماندانا طاهری
مسیر آتی نظام مالی: بانک محور یا بازار محور	MBRI-RR-94021	زهره خوشنود
آثار مؤلفه‌های بخش حقیقی و رشد قیمت دارایی‌ها در مطالبات غیرجاری بانک‌ها	MBRI-PN-94020	حسین باستانزاد، محمدولی پور پاشا، هادی حیدری
شاخص‌سازی قیمت‌های تجارت خارجی ایران	MBRI-RP-94019	سجاد ابراهیمی
طراحی اوراق بهادار اسلامی تورم پیوند در نظام مالی ایران	MBRI-PN-94018	رسول خوانساری و امیر حسین اعتصامی
شمول مالی در ایران: مقایسه‌ای بر اساس معیارهای پایه‌ای گروه ۲۰	MBRI-PN-94017	مجید عینیان
نقد و بررسی پیش‌نویس طرح قانون عملیات بانکی بدون ربا	MBRI-SR-94016	
تحلیل سازوکار تعدیل نسبت کفایت سرمایه در دوره‌های رکود و رونق	MBRI-PN-94015	زهره خوشنود، مرضیه اسفندیاری
نقش اوراق بهادار اسلامی در تأمین کسری بودجه دولتی	MBRI-PP-94014	وهاب قلیچ
حکمرانی شرکتی در نظام‌های بانکی منتخب و نقش بانک‌های مرکزی	MBRI-RR-94013	مهرداد سپه‌وند، حمید قنبری، امین جعفری، لیلا محرابی
طراحی ابزارهای اسلامی جهت ارائه تسهیلات قاعده‌مند توسط بانک مرکزی	MBRI-PN-94012	حسین میسمی، حسین توکلیان
صورت عملکرد سپرده‌های سرمایه‌گذاری: ارتقای پاسخگویی در مدل کسب و کار بانکداری بدون ربا، همگرا با IFRS	MBRI-PP-94011	احمد بدری
قواعد مالی و هدف‌گذاری تورمی	MBRI-PN-94010	ژاله زارعی
عملیات بازار باز در بانکداری مرکزی نوین و تحلیل آن از منظر فقهی	MBRI-RR-94009	حسین میسمی
عوامل مؤثر بر تحقق سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی در نظام بانکی	MBRI-PN-94008	وهاب قلیچ و رسول خوانساری
ناختمایی عملیات بازار باز	MBRI-WP-94007	پیر پائولو بنینو، سالواتور نیستیکو
برآورد ارزش خدمات خانگی کشور با تأکید بر خدمات زنان خانه‌دار	MBRI-RR-94006	ابوالفضل خاوری نژاد
افق زمانی گذار به تورم تک‌رقمی پایدار در سایه سیاست پولی و ارزی	MBRI-PN-94005	حمید زمان‌زاده
برگزیدگان حوزه‌های مختلف بانکداری مرکزی در سال ۲۰۱۴	MBRI-TR-94004	ژاله زارعی و ایلناز ابراهیمی
نظام‌های ارزی: دسته‌بندی، شناسایی و آثار اقتصادی	MBRI-RP-94003	علی بهادر
قدرت قانونی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	MBRI-WP-94002	زهره خوشنود، پی‌یر ای. بوتلز
معرفی یک شاخص شرایط پولی جدید برای اقتصاد ایران	MBRI-WP-94001	مریم همتی
۱۳۹۳		
عوامل مؤثر بر بهره‌مندی از وام و شکل‌گیری تقاضا برای وام در خانوارهای شهری	MBRI-RR-93042	فرهاد نیلی و مرضیه اسفندیاری
ساختار هزینه‌های بنگاه‌ها و تقاضا برای منابع مالی	MBRI-PN-93041	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
رتبه‌بندی موسسات مالی اسلامی برتر جهان در سال ۲۰۱۴	MBRI-TR-93040	لیلا محرابی
تحلیل پویایی‌های تورم و رشد اقتصادی در ایران	MBRI-PN-93039	سیدعلی مدنی زاده، هومن کرمی، سعید بیات
بررسی آمار و اطلاعات حوزه تأمین مالی	MBRI-PN-93038	مجید عینیان، امینه محمودزاده
ارزیابی ساختار ترازنامه و واسطه‌گری مالی شبکه بانکی کشور	MBRI-PN-93037	مهشید شاهچرا و ماندانا طاهری
چارچوبی برای اصلاح سیاستگذاری پولی در ایران	MBRI-PP-93036	سید احمدرضا جلالی نائینی و محمدامین نادریان
قواعد مالی و پیاده‌سازی آن در ایران	MBRI-PP-93035	ژاله زارعی
گزارش ادواری «چشم‌انداز کوتاه‌مدت اقتصاد کلان ایران» دی ماه ۱۳۹۳	MBRI-PR-93034	حمید زمان‌زاده
گزارش ماهانه پیش‌بینی تورم، دی ماه ۱۳۹۳	MBRI-PR-93033	سیدعلی مدنی زاده، سعید بیات، هومن کرمی
رهنگاشت بانکداری مرکزی ایران در افق میان‌مدت	MBRI-PP-93032	حمید زمان‌زاده، مریم همتی و حسین توکلیان
تجربه شیلی، ترکیه و برزیل در بازنگری چارچوب سیاست پولی	MBRI-PN-93031	ایلناز ابراهیمی
تنگنای اعتباری از شواهد خرد تا پیامدهای کلان	MBRI-PP-93030	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
صکوک ببع دین به عنوان ابزار سیاست پولی	MBRI-PN-93029	حسین میسمی
رکود تورمی و راهکارهای خروج	MBRI-PP-93028	محمد حسین رحمتی و سیدعلی مدنی‌زاده
رکود تورمی در ایران: نظم‌های آماری و عوامل آن	MBRI-PP-93027	محمد حسین رحمتی، سیدعلی مدنی‌زاده، فاطمه نجفی
مدیریت نرخ ارز تحت نظام ارزی خزنده در کریدور	MBRI-PP-93026	حمید زمان‌زاده، علی بهادر، حسین باستانزاد، حسین توکلیان
مطالبات غیرجاری یا دارایی‌های مسموم بانک‌ها	MBRI-PP-93025	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
گزارش ادواری «چشم‌انداز کوتاه‌مدت اقتصاد کلان ایران» (آبان‌ماه ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93024	حمید زمان‌زاده



عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
گزارش فصلی متغیرهای اقتصاد کلان (تابستان ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93023	دکتر سیدعلی مدنی زاده، دکتر رامین مجاب، سجاد ابراهیمی، سعید بیات، مجید عینیان، هومن کرمی
گزارش ماهانه پیش بینی تورم (آبان ماه ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93022	دکتر سیدعلی مدنی زاده، سعید بیات، هومن کرمی
گزارش فصلی تولید صنعتی ایران (تابستان ۱۳۹۳)	MBRI-PR-93021	سجاد ابراهیمی
شکست بازار اعتبارات	MBRI-PP-93020	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
سیستم حسابهای ادغام شده محیط زیستی و اقتصادی ایران (حساب اقماری محیط زیست ایران) (SEEAIRAN)	MBRI-RR-93019	ابوالفضل خاوری نژاد
بررسی اثرات دور اول و دوم تحولات اقتصاد کلان بر ترازنامه بانکها	MBRI-PN-93018	هادی حیدری
گواهی سپرده مدت دار سرمایه گذاری خاص: کاستی ها و راه حل ها	MBRI-PN-93017	رسول خوانساری، ماندانا طاهری، حمید زمان زاده
پیش بینی تورم ایران با استفاده از منحنی فیلیپس	MBRI-WP-93016	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
چرخه های تجاری و اعتباری	MBRI-PP-93015	فرهاد نیلی و امینه محمودزاده
ارتباط پول و قیمت؛ با تمرکز بر اجزای شاخص قیمت مصرف کننده	MBRI-PP-93014	رامین مجاب
ارزیابی پویایی صنعت بانکداری ایران با تأکید بر رقابت پذیری	MBRI-PN-93013	اعظم احمدیان
هدف گذاری تورم: لزوم اعمال و پیش شرط های اساسی	MBRI-PN-93012	ایلناز ابراهیمی
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-PP-93011	مریم همتی
کنترل اثرات ناپایداری و شکست ساختاری تورم با مدل های غیرخطی و زمان متغیر	MBRI-WP-93010	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
راهکاری در جهت تقویت رعایت اصول شریعت در قراردادهای بانکی	MBRI-PN-93009	وهاب قلیچ و فرشته ملاکریمی
ارزیابی سرمایه بانکها بر اساس استانداردهای بین المللی	MBRI-PN-93008	زهره خوشنود و مرضیه اسفندیاری
پیش بینی تورم ایران با استفاده از عوامل مشترک اجزای شاخص قیمت کالاها و خدمات	MBRI-WP-93007	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
وضعیت صنایع در دوره های رونق و رکود	MBRI-PN-93006	مجید عینیان
ارزیابی وضعیت مطالبات غیرجاری در نظام بانکی ایران و مقایسه آن با سایر کشورها	MBRI-PN-93005	لیلا محرابی
معرفی روش های تأمین مالی اسلامی در کشورهای مختلف	MBRI-PN-93004	لیلا محرابی
سپر سرمایه مخالف چرخه سندی از جمله اسناد توافق نامه سرمایه بال سه	MBRI-PP-93003	زهره خوشنود
آسیب شناسی بازار بین بانکی ریالی در ایران با تأکید بر ابعاد فقهی	MBRI-PP-93002	رسول خوانساری
اثر پسماند جانشینی پول در ایران	MBRI-RR-93001	سامان قادری
۱۳۹۲		
ضرورت بازسازی چارچوب ارتباطی بانک مرکزی	MBRI-9228	مریم همتی
استقلال بانک مرکزی؛ گام نخست در پیشبرد اهداف سیاست گذاری پولی	MBRI-9227	مریم همتی
تأثیر نوسانات متغیرهای کلان اقتصادی بر مطالبات غیرجاری بخش بانکی؛ رهیافت اقتصادسنجی	MBRI-9226	حامد عادل نیک
اثرات پویای حجم کل بدهی ها بر بخش واقعی اقتصاد ایران (۱۳۶۰-۱۳۹۰) و ارزیابی آن به عنوان سازوکار هشداردهنده وقوع بحران مالی	MBRI-9225	احمدعلی رضایی
ارزیابی عملکرد بانکها در سبد دارایی، بدهی، سود و زیان در سال های ۱۳۹۱-۱۳۹۲	MBRI-9224	اعظم احمدیان
تحلیل سهم از بازار بانکها (۱۳۹۰-۱۳۹۱)	MBRI-9223	اعظم احمدیان
ارزیابی شاخص های سلامت بانکی، در بانک های ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۱)	MBRI-9222	اعظم احمدیان
تجربه بانک های توسعه ای در بحران اقتصادی جهان و تحولات پس انداز و سرمایه گذاری در اقتصاد جهانی	MBRI-9221	لیلا محرابی
وضعیت آماری موسسات مالی اسلامی برتر در جهان (با تأکید بر نقش بانک های ایرانی)	MBRI-9220	وهاب قلیچ، لیلا محرابی
پایداری تورم و عوامل موثر بر آن در اقتصاد ایران	MBRI-9219	حجت تقی لو
مالیات تورمی در ترازوی عدالت	MBRI-9217	دکتر محمداسماعیل توسلی و وهاب قلیچ
مدیریت ثروت اسلامی	MBRI-9216	رسول خوانساری، رضا یارمحمدی
بررسی دیدگاه های فقهی پیرامون مسأله جبران کاهش ارزش پول	MBRI-9215	فرشته ملاکریمی
تحلیل عاملی نسبت های مالی بنگاه های صنعتی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران	MBRI-9214	ماندانا طاهری، فرهاد نیلی
صکوک کوتاه مدت و کاربردهای آن در بانکداری و مالی اسلامی	MBRI-9213	رسول خوانساری، حسین میسمی، لیلا محرابی
جعبه ابزار پیش بینی تورم در اقتصاد ایران	MBRI-9212	سید مهدی برکچیان، سعید بیات، هومن کرمی
محاسبه سود قطعی سپرده گذاران در بانکداری بدون ربا	MBRI-9211	حسین میسمی



عنوان	کد گزارش	نویسنده / نویسندگان
ارزیابی عملکرد صنعت بانکداری در ایران (مقایسه سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰)	MBRI-9210	اعظم احمدیان
نگاهی به چارچوب قانونی، نهادی و نظارتی ورشکستگی بانک	MBRI-9209	حمید قنبری
تحلیل شاخص‌های عملکرد شبکه بانکی در تأمین مالی تولید	MBRI-9208	اعظم احمدیان
بسترهای تشکیل منطقه بهینه پولی بین کشورهای سازمان همکاری اقتصادی (اگو)	MBRI-9207	مصعب عبدالهی آرنی
حاکمیت شرکتهای، نظارت و مقررات احتیاطی در موسسات مالی اسلامی: گزارش پنجمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9206	حسین میسمی
استانداردهای حسابداری و حسابرسی در موسسات مالی اسلامی: گزارش چهارمین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9205	وهاب قلیچ
مدیریت دارایی و بدهی در بانک‌های اسلامی: گزارش سومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9204	لیلا محرابی
مدیریت ریسک در بانک‌های اسلامی: گزارش دومین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9203	رسول خوانساری
اصول و مقررات شرعی در معاملات و تأمین مالی: گزارش اولین روز مدرسه زمستانه بانکداری اسلامی	MBRI-9202	فرشته ملاکریمی
نورم و جبران کاهش ارزش پول از دیدگاه اسلامی: گزارش هفتمین جلسه نقد پژوهش‌های بانکداری و مالی اسلامی	MBRI-9201	حسین میسمی
۱۳۹۱		
پولی کردن کسری بودجه از منظر اقتصاد اسلامی: گزارش ششمین جلسه نقد پژوهش‌های بانکداری و مالی اسلامی	MBRI-9111	حسین میسمی
مجموعه روایات ربا(بخش اول)	MBRI-9110	فرشته ملاکریمی
بررسی فقهی و حقوقی وثایق بانکی	MBRI-9109	فرشته ملاکریمی
عوامل مؤثر بر استفاده خانوارهای شهری از انواع خدمات مالی	MBRI-9108	فرهاد نیلی و مرضیه اسفندیاری
ضرورت معرفی رهنمود جدیدی در مدیریت ریسک نقدینگی با توجه به تحولات سیستم مالی در ایران	MBRI-9107	زهره خوشنود
ساختار بانکداری اسلامی در کشورهای اسلامی: نمونه موردی کشور مالزی	MBRI-9106	لیلا محرابی
مفهوم‌شناسی ربا و بهره	MBRI-9105	حسین میسمی
تورق چیست؟	MBRI-9104	وهاب قلیچ
چشم‌انداز اقتصاد اسلامی بر بحران مالی جهانی	MBRI-9103	لیلا محرابی
وضعیت بانکداری اسلامی در کشورهای منطقه MENA	MBRI-9102	لیلا محرابی
بحران یورو؛ ریشه‌های پیدایش و سناریوهای آینده	MBRI-9101	ایلناز ابراهیمی
۱۳۹۰		
عملیات بازار باز در چارچوب بانکداری بدون ربا (تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9008	حسین قضاوی، حسین بازمحمدی
کتاب‌شناسی اقتصاد ریاضی(پاییز ۱۳۹۰)	MBRI-9007	فرهاد نیلی
برآورد قدرت بازاری در شبکه بانک‌های دولتی ایران (بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9006	سید صفدر حسینی
جنبه‌های اساسی تغییر واحد پول ملی؛ تجربه ونزوئلا(تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9005	ابوالفضل اکرمی، پیمان قربانی
اصول اساسی اثربخشی نظام‌های بیمه سپرده(تابستان ۱۳۹۰)	MBRI-9004	حسین معصومی، محمد روشن‌دل
ساز و کارهای تأمین مالی شرکت‌های کوچک و متوسط(بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9003	زهره سلطانی، زهره خوشنود، طاهره اکبری آلاشتی
بانکداری اخلاقی در جهان(بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9002	وهاب قلیچ
مالیات تورمی دلار(بهار ۱۳۹۰)	MBRI-9001	حسین قضاوی
۱۳۸۹		
بورس اوراق بهادار در ایران و برخی کشورهای منتخب	MBRI-8911	علی حسن‌زاده، اعظم احمدیان
قانون بانک مرکزی فدراسیون روسیه	MBRI-8910	امیر حسین امین‌آزاد، حسین معصومی
سیاست‌های پولی و قیمت نفت	MBRI-8909	مهدی منجمی
مدیریت نقدینگی و جوجه نقد صندوق شعب با استفاده از مدل انتشار	MBRI-8908	هادی حیدری، زهرا زواریان، ایمان نوربخش
مصوبه تشکیل مراکز خدمات سرمایه‌گذاری استانی	MBRI-8907	لیلا محرابی
بررسی برنامه پنجم توسعه کشور	MBRI-8906	مهشید شاهچرا
آیین‌نامه اجرایی حمایت از صادرکنندگان خدمات فنی و مهندسی	MBRI-8905	طاهره اکبری آلاشتی
اثر خارجی بحران‌های مالی آمریکا و انگلستان بر دیگر نقاط جهان	MBRI-8904	ترانگ بوی، تامیم بایومی، مترجم: سوفی بیگلری
نقش یوآن در موفقیت تجاری چین	MBRI-8903	پرستو شجری
ادوار تجاری و آزمون علیت گرنجر	MBRI-8902	مجید صامتی، سعید دائی کریم‌زاده، لیلا نیلفروشان
امکان‌سنجی فقهی-اقتصادی استفاده از نهاد وقف در تأمین مالی خرد اسلامی	MBRI-8901	حسین میسمی، محسن عبدالهی، مهدی قائمی‌اصل



پژوهشکده پولی و بانکی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران: میدان آرژانتین، ابتدای بزرگراه آفریقا، پلاک ۱۰
کدپستی: ۱۵۱۴۹۴۷۱۱۱ صندوق پستی: ۷۹۴۹-۱۵۸۷۵

www.mbri.ac.ir